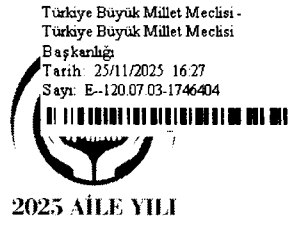

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22093122

Konu : Soru Önergesi (7/34424)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/34424
6K 20

İlgi : 09.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1713228 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'a ait 7/34424 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/34424) (6 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: B415A106-9C52-482C-94C4-EE3CD0E573A9

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Levent BOZKURT

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN FAİK ÖZTRAK'A AİT 7/34424 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

2003-2025 yılları arasında toplam 86 adet tesis hizmete alınarak, Tekirdağ iline 11,5 milyar TL yatırım yapılmıştır.

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğümüzce su kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasına yönelik mevcut açık kanal sulama sistemlerinin su tasarrufu sağlayan kapalı sistem borulu şebekelere dönüşümü sağlanırken, yeni yapılan sulama şebekelerinin tamamının kapalı sistem olarak projelendirilmesi sağlanmaktadır.

“Tekirdağ Dedecik Barajı”, “Tekirdağ İncik 1-2 Barajları”, “Tekirdağ-Merkez Ahmedikli Göleti”, “Tekirdağ-Hayrabolu Emiryakup Göleti”, “Tekirdağ-Malkara Çimendere-1 Göleti ve Sulaması”, “Tekirdağ-Malkara Çimendere-2 Göleti ve Sulaması”, “Tekirdağ Malkara Gözsüz Göleti ve Sulaması”, “Tekirdağ-Merkez Hüsünlü Göleti”, “Tekirdağ-Şarköy Eriklice Göleti ve Sulaması”, “Tekirdağ Merkez Ahmedikli Göleti Sulaması”, “Tekirdağ Hayrabolu Emiryakup Göleti Sulaması”, “Tekirdağ-Hayrabolu Bayramşah Göleti Sulaması Yenilemesi”, “Tekirdağ Muratlı Hanoğlu Göleti Sulaması Yenilemesi”, “Tekirdağ Merkez Ferhadanlı Göleti Sulaması Eksik İmalatların Tamamlanması (İkmal)”, “Tekirdağ-Merkez Hüsünlü Göleti Sulaması”, “Tekirdağ 2. Kademe İçmesuyu Arıtma Tesisi”, “Tekirdağ Çokal Barajı Atıksu Toplama ve Arıtma Tesisleri Yapımı”, “Tekirdağ İncik 1-2 ve Dedecik Barajları İçmesuyu İsale Hattı”, “Gelibolu İçmesuyu Tesisleri Tamamlama”, “Tekirdağ Malkara İçmesuyu Tesisleri” ve “Tekirdağ-Saray Ayvacık Göleti İsale Hattı ve Arıtma Tesisleri” işleri inşaat/yatırım safhasındaki projelerdir.

“Tekirdağ Çorlu Türkgücü-1 Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ Çorlu Türkgücü-2 Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ Çorlu Yenice-1 Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ Çorlu Yenice-2 Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ Ergene Misinli Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ Hayrabolu Hasköy Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ 1. Grup Gölet ve Sulamaları Planlama Raporu Mühendislik Hizmetleri ve Proje Yapımı”, “Tekirdağ Süleymanpaşa Avşar Göleti ve Sulaması Proje Yapımı”, “Tekirdağ Hayrabolu Sulaması Yenilemesi Proje Yapımı”, “Tekirdağ İncik 1-2 Barajları Sulamaları Proje Yapımı”, “Tekirdağ-Bıyıklı Sulaması Yenilemesi Proje Yapımı”, “Çokal Barajı Atıksu Toplama ve Arıtma Tesisleri Proje Yapımı”, “Tekirdağ Malkara İçmesuyu Tesisleri Proje Yapımı” ve “Tekirdağ İçmesuyu Arıtma Tesisi 2. Kademe Proje Yapımı” işleri proje safhasındaki projelerdir.

“Tekirdağ Hayrabolu Ataköy Göleti ve Sulaması Planlama Raporu”, “Tekirdağ Hayrabolu Umurcu Göleti ve Sulaması Planlama Raporu”, “Tekirdağ-Şarköy Beyoğlu Göleti ve Sulaması Planlama Raporu”, “Meriç Nehri Tekirdağ Çorlu ve Çerkezköy Endüstri ve Kullanma Suyu Temini Projesi Planlama Raporu ve Mühendislik Hizmetleri” ve “Tekirdağ-Çorlu Çerkezköy İçmesuyu Projesi Kömürköy Kızılağaç ve Balaban Barajları Planlama Raporu” işleri planlama safhasındaki projelerdir.

İncik 1-2 Barajları 14.04.2021 tarihinde ihale edilmiş, %58 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. İncik 2 Barajı’nda 2025 sene sonuna kadar su tutulması, İncik 1 Barajı’nda ise 2026 yılsonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Dedecik Barajı’nda 28.07.2023 tarihinde imalatlara başlanmıştır. Kamulaştırma planları hazırlanarak baraj rezervuarında kalan enerji iletim hattının deplasesi sağlanmıştır. Baraj gövde alanına ait kamulaştırma işlemleri devam etmektedir. %16 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

İnecik 1-2 ve Dedecik Barajları İsale Hattı Yapım İşinin ihale edilerek ilk etapta su tutulması planlanan İnecik 2 Barajı'ndan arıtma tesisine 6 milyon m³/yıl su iletiminin sağlanması planlanmaktadır.

Tekirdağ-Çorlu Çerkezköy İçmesuyu Projesi Kömürköy Kızılağaç ve Balaban Barajları işi planlama raporu onaylanmış olup Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci çalışmaları devam etmektedir.

DSİ tarafından yapılan etüt çalışmalarına göre Tekirdağ ilinde ekonomik olarak sulanabilir arazi varlığı 31.294 hektar olup 15.403 hektarı işletmeye alınmıştır. Kalan alanın 1.499 hektarı inşaat/yatırım programında bulunan saha, 5.689 hektarı proje safhasında ve 8.703 hektarı da planlama safhasında olan alandır.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilmektedir.

Tüm sektörlerde su verimliliği bilincinin oluşturulması ve farkındalık oluşturulması maksadıyla ülke genelinde eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Suyun verimli kullanılmasına ilişkin afişler ve reklam panoları hazırlanmış olup halkın farkındalığının sağlanması maksadıyla ortak alanlarda sergilenmeye başlanılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla mevcut durumda %50 olan sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Bulunduğumuz yüzyıl için yapılan iklim etki değerlendirmeleri, artan sıcaklıklar ve değişen yağış rejimi neticesinde tarımsal sulama, endüstri, kentsel ve turizm kullanımlarının hangi ölçüde artacağı ile ilgili olarak gelecek dönemlere ilişkin su ihtiyaçları projeksiyonları yapılmıştır.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Şu ana kadar Seyhan, Gediz, Küçük Menderes, Konya, Akarçay, Burdur, Batı Akdeniz, Kuzey Ege, Büyük Menderes, olmak üzere 9 havzada SSTP tamamlanmış ve yayımlanmıştır.

SSTP ile havza ve alt havza ölçeğinde her sektörün ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek planlanması yapılmaktadır. Bu çalışmalarda iklim değişikliği sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı normal durum ve 4 farklı kuraklık senaryosu (hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik havzadaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis senaryoları hazırlanmakta ve su tahsis planlaması yapılmaktadır. İklim değişikliğinin tarımsal üretim ve gıda arzı üzerindeki etkileri değerlendirilmekte ve tarım sektöründeki riskler en aza indirilmektedir.

İklim değişikliğinin tarım sektörü üzerindeki olumsuz etkileri ise daha sıcak ve az yağışlı iklim koşulları, ekstrem meteorolojik olaylarda artış, su kaynaklarında azalma, kuraklık şiddetinde artış, su ve toprak kalitesinde bozulma ve biyolojik çeşitliliğin azalması gibi hususlar olarak sıralanmaktadır.

Bu bağlamda; Bakanlığımız koordinatörlüğünde ülkemiz şartlarına uygun 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022 ve 2023-2027 dönemine ait Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Eylem Planı çerçevesinde;

- Tarımsal kuraklık konusunda kamuoyu bilinç düzeyinin artırılması,
- Paydaşların sürece dâhil edilmesi,
- Sürdürülebilir tarımsal su kullanımının planlaması,
- Kuraklığın yaşanmadığı dönemlerde gerekli tedbirlerin alınması ve
- Kriz dönemlerinde etkin mücadele programı uygulayarak kuraklığın etkilerini en aza indirilmesi

amaçlanmaktadır.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması maksadıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Kuraklık Yönetim Planları kapsamında su kaynaklarımızın verimli kullanılması ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunmasına yönelik olarak belirlenen tedbirler aşağıda sıralanmaktadır.

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,
- İçme ve kullanma suyu şebekelerindeki kayıp kaçakların azaltılması,
- Sanayi sektöründe kullanılan suyun geri kazanılması ve temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması,
- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,
- Gözlem ağının geliştirilmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,
- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve
- Kuraklık farkındalığının artırılması.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Ayrıca “Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması” çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörler gereklili uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Tarımsal sulama verimliliğinin artırılmasına yönelik çalışmalarda, Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında aşağıda belirtilen ana eylemler öncelikli olarak ele alınmaktadır:

- Kapalı sistemler ve basınçlı sulama yöntemleri (damla sulama, yağmurlama sulama) başta olmak üzere sulamada verimliliğin artırılmasına yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması,
- Sulamada ölçüm, izleme, otomasyonun ve yüksek teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması,
- Tarımsal üretim planlamaların uygun üretim yapılması,
- Tarımsal sulamada yağmur suyu hasadı ve arıtılmış atıksuların kullanımının yaygınlaştırılması.

Bu kapsamda, suyun etkin, sürdürülebilir ve verimli kullanımını sağlamaya yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması temel hedef olarak belirlenmiş olup hem mevcut sulama altyapısının modernizasyonu hem de dijital ve yenilikçi teknolojilerin tarımsal üretim süreçlerine entegrasyonu amaçlanmaktadır.

Bakanlığımızca, tarımsal üretimde suyun etkin ve verimli kullanılması amacıyla, 2800 sayılı “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar” ve bu Karar kapsamında hazırlanan “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (2021/7)” hükümleri doğrultusunda, modern basınçlı sulama sistemlerinin çiftçiler tarafından benimsenmesi ve yaygınlaşması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, 2025 yılında projeye esas hibe üst limiti 10.000.000 TL olarak belirlenmiş olup %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Sulama sistemleri başvuru konuları aşağıda sıralanmaktadır.

- Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,
- Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,
- Tamburlu sulama sistemi kurulması,
- Güneş enerjili sulama sistemi kurulması,
- Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri ve
- Akıllı sulama sistemleri.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tekirdağ ilinde bireysel sulama sistemleri hibe desteklemelerinin başladığı 2007 yılından günümüze kadar gerçekleştirilmiş olan 84 proje ile 3.169 dekarlık alanın modern sulama sistemleri ile sulanması sağlanmıştır.

Kurak ve yarı kurak bölgelerde yağış sularından maksimum fayda sağlanmak üzere yağmur hasadı projeleri yürütülmektedir. 2022 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında tarımsal kuraklığı önlemeye yönelik kırsalda yağmur hasadı için havuz yapımı (Jeomembran) %50 hibe kapsamına alınmıştır.

IPARD III Programı kapsamında çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine (damla sulama, yağmurlama, pivot ve tamburlu sulama sistemlerinin ayrıca suyun kaynağından çıkarılmasında ihtiyaç duyulan enerjinin karşılanabildiği modern tarımsal solar sulama sistemlerinin dahil olduğu) hibe desteği sağlanmaktadır.

İklim değişikliği kaynaklı risklerin etkilerini en aza indirmek için Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında yer alan “Köy Bazlı Verim Sigortası” ile kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünlerinde kuraklık, don, sıcak rüzgâr, sıcak hava dalgası, aşırı nem ve aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaktadır. Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında poliçede yazılı primin %70’i Devlet tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından su kısıtının belirlendiği bölgelerde, belirlenen kriterlere uygun üretim yapan üreticilerimizin Devlet Destekli Tarım Sigortası yaptırmaları halinde; poliçe primi üzerinden %10 oranında “Su Kısıtı Desteği” indirimi uygulanmaktadır.

8038 ve 8039 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda,

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100’e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımlarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırımlarında basınçlı sulama sistemi kullanımına ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımlarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 ve
- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanıcılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Tarımda dijitalleşme ile bitkinin ne zaman ne kadar sulama suyuna ihtiyaç duyduğunun tahmin edilmesi için dijital sulama yönetimi projeleri yürütülmektedir. Bu amaçla TAGEM-SuET (Sulama Yönetimi ve Bitki Su Tüketimi Sistemi) hayata geçirilmiştir.

Tarımsal kuraklığın izlenmesi ve kuraklık internet portalının oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.

“Dijital Sulama Yönetim Sistemi Geliştirilmesi (DiSU)” projesi kapsamında 6 farklı bölgede çalışmalar yürütülmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

8038 sayılı “Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullandırılmasına İlişkin Karar” ile 8039 sayılı “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar” 30.12.2023 tarihli ve 32415 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerimizin 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanî Kararları ve bu Kararlara dayanılarak hazırlanan 2024/15 sayılı “Tarımsal Üretime Dair Faiz/Kâr Payı Destekli Yatırım Ve İşletme Kredisi/Finansmanı Kullandırılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği” kapsamında kullandıkları sübvansiyonlu krediler/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiklerinin tespit edilmesi halinde Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi, usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren %25 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak 1 yıl süreyle ertelenebilmekte, azami 5 yıla kadar %20 oranında faiz/kâr payı indirimli olarak taksitlendirilebilmektedir.